

Když farní zahrada neleží ladem

Košatý ořech, muškáty v oknech i záhon vůní obklopují faru ve Slatinicích u Olomouce. Místní farníci se snaží, aby byla barokní fara se zahradou otevřená pro všechny. Zvou proto na kávu a k bylinkám.

Slatinice jsou lázeňská vesnička na úpatí Velkého Kosíře, hanáckého Mont Blancu, jak se kopci přezdívá. I k tamnímu kostelu je třeba trochu vystoupat na mírné návrší. Je horký den, lázeňští hosté sedí pod slunečníky a květiny v truhlících i v blízkém parku září jasnými barvami. Naproti kostelu stojí barokní fara, jejíž těžká selská vrata jsou dokořán. „Kavárna otevřena,“ zve cedule.

Slatinice mají 1 600 obyvatel, za místní kavárnu Na Faře by se ale nemusela stydět ani výstavní městská čtvrť. Výběrová káva, limonády i sladké lákají už z profilů kavárny na sociálních sítích. Představy o útulném posezení se naplní také ve skutečnosti. Uvnitř mě čeká dvojice žen z týmu hybatelů proměny slatinického farního areálu: Tereza Konečná je zahradní architektka a maminka tří malých dětí. Marie Surmová je lékárnice a do Slatinic se přivdala v půlce 90. let. Zhruba v té době slatinická fara osiřela, od té doby sem kněží pouze dojíždějí. Surmová si k farnosti hledala nějakou dobu cestu, později se v ní ale zabydlela a důležitým prostředkem pro ni byla také fara. „Potřebujeme místo, kde můžeme jako církev fungovat v Kristově duchu – setkávat se, pracovat a něco dělat i pro ostatní,“ uvažuje lékárnice, kterou ve víře formovaly semináře P. Josefa Zvěřiny a další zkušenosti ze skryté církve.

Na filmy nebo výstavu betlémů

Slatinická fara měla od chvíle, kdy se odstěhoval poslední kněz, několikrát namále. Nejprve jedni nájemníci budovu málem vybydli a později si na areál začala broudit zuby správa lázní, která zde na zahradě chtěla vybudovat parkoviště. Farníci se ale spojili a lázně nakonec koupily jen část pozemku, na které se navíc podařilo zachovat zeleň. „Tehdy jsme chodili na faru občas promítat filmy. Přišlo nás třeba šest a hráli jsme se v kabátech u kamen. Na výstavě betlémů se ale zničehonic objevily stovky lidí z vesnice, kteří vzpomínali na dětství v kostele,“ ohlíží se Marie Surmová za obdobím hledání. Postupně se začaly rodit vize toho, jak rozvíjet komunitní život obce právě u fary.

Nápady se sešly s dotacemi. Vznikl spolek Spes (dnes se jmenuje Naděje a funguje v podobném složení jako pastorační rada) a došlo k propojení s dalšími aktivními občany. Ti si faru pronajali, provozovali tam čajovnu a o prostory se dělili s farním společenstvím. Pořádaly se jarmarky nebo dobro-

Svou farní zahradu přitahují ve Slatinicích každoročně do Vikendu otevřených zahrad.

Snímek autor

činná kavárna o hodové neděli. Postupně se povedlo také opravit to nejdůležitější.

Farnost se probudila

Zhruba před osmi lety navíc farnost získala nový impulz. „Dorostlo a dozrálo vícero místních mladých rodin schopných činu. Když se objeví lidé, kteří křesťanství berou vážně, je to zázrak,“ těší P. Miroslava Lukasiewicze, který zároveň vyzdvihuje práci starosty Ondřeje Mikmeka. „Aktivity ve Slatinicích nevycházejí od faráře, ale od farníků. Jezdím tam s radostí,“ doplňuje kněz, který sídlí v Těšeticích.

Potřeby farnosti tedy rostly, domluva s kamarády z čajovny ale začala drhnout. „Oni byli hodně schopní a jejich akce narůstaly do velkých rozměrů.

Stávalo se, že jsme měli mít zkoušku scholy, ale nebylo se kde sejit, protože celá fara byla plná lidí, kteří tu zpívali, a my, domácí farníci, jsme se začali cítit trochu odstrčení,“ uvažuje Marie Surmová. Loni pak došlo k otevřenému konfliktu, který se točil také kolem zvýšených plateb za energie, obcí se začaly šířit pomluky a podle farnic nebylo jiné východisko než někdejší kolegům a kamarádům vypovědět smlouvu. „Uvádíme to jako zkušenost pro jiná místa, kde faru sdílí několik skupin. Dnes už víme, že je třeba mít dobře nastavené nájemní smlouvy a nespolehat jen na kamarádky vztahy. Je třeba mít jasná pravidla,“ bere si poučení z nepřijemného období paní Marie.

Od té doby se farnost snaží řešit provoz fary systematicky. Kavárnu v přízemí provozují noví nájem-

níci, v patře pak mají farníci místnost, kde zkouší schola a setkává se biblické společenství. Fara má také svého správce, který ve vedlejší části budovy vyrábí sýry. A díky zapojení do sítě komunitních center Regionu Haná se koordinátorka kulturních a společenských aktivit stará, aby se prostory dobře využily i pro další zájemce o pořádání dílniček, setkávání maminek s dětmi, vánoční jarmark apod.

Všechny cesty vedou do zahrady

Ústředním místem pro návštěvníky je však zahrada, přes kterou se do kavárny vchází. Podepsala se pod ni Tereza Konečná. „Probírali jsme, jak můžeme přispět naší faře tím, co každý umíme. Jako absolventku zahradní a krajinářské architektury mě lákalo udělat revitalizaci staré zahrady. Získali jsme dotaci od Nadace VIA a v březnu 2019 přijely bagry. Vzápětí jsme díky tomu zjistili, že přístavba fary nemá pořádné základy a začala ujíždět. Bylo s tím mnoho práce navíc, ale zase jsme díky tomu vyřešili velký problém,“ zmiňuje Konečná s tím, že hodně pomohla obec, která na stavbu poslala své zaměstnance technických služeb a poskytla také část materiálu. Ještě během jara se tudíž mohlo začít s výsadbou.

„Naším cílem bylo, aby byly záhony krásné, i když rostliny odkvetou. A aby zahrada nevyžadovala náročnou údržbu,“ usmívá se maminka tří dětí. Doplnuje ji paní Marie: „Docela rychle jsem se poučila, že dělat komunitní zahradu na vesnici není jen tak. Každý má totiž svou vlastní zahradu, takže na farních záhonech se střídáme jen tři.“ Ani ona ale nezapře svou profesi – některé léčivky mají na cedulkách latinské názvy. Botanika se tu občas projeví i při Noci kostelů, při které se už návštěvníci mohli dozvědět o rostlinách v Bibli nebo srovnávali různé druhy kmínu. Farnost se pravidelně na jaře účastní také Vikendu otevřených zahrad.

Farní zahrada má na Facebooku vlastní profil s názvem „Fara Slatinice – místo pro všechny“. A tak by se dalo shrnout i poslání aktivních lidí z farnosti. „Naše svědectví má být i v tom, že děláme dobré věci dobrovolně a zadarmo – zkrátka pro radost. Přesně jako když kdysi v antickém Římě hleděli s úžasem na křesťany a na to, jak se k sobě hezky chovají a pomáhají si,“ uvažuje nad pre-evangelizací Marie Surmová. V průběhu roku sem chodí i místní škola nebo lázeňští hosté. Pomalu se také rozšiřuje okruh spolupracovníků. Díky zapojení do synodálního procesu se rozrostla schola i řady čtenářů Božího slova. Farníci si také začali připravovat vlastní texty přímluv. Dalšímu rozkvětu farního života v kavárně trochu brání, že mají ve Slatinicích mši svatou až těsně před polednem a mnozí tak hned spěchají na oběd. Proto se snaží pastorační rada aspoň jednou ročně uspořádat farní oběd a společně odpoledne. V úvahu připadá i agapé po čtvrteční večerní bohoslužbě s besedou se zajímavým hostem. Za inspirativními duchovními aktivitami se přece nemusí pouze dojíždět do Olomouce.

ONDŘEJ ELBEL, Slatinice

Na vídeňskou kávu, oběd nebo swing

Café Caspar ve Vídni chce být místem, kam mohou lidé přijít v jakékoliv situaci a budou se cítit vítáni.

Ačkoliv jsou budovy vysokých škol ve Vídni roztroušené po různých částech města, nejvíc studentů se pohybuje ve čtvrti poblíž Skotské brány (Schottentor). Mezi hlavní budovou Vídeňské univerzity, starým kampusem v někdejší josefinském nemocničním areálu a studentským kostelem Votivkirche funguje v Grillparzerově ulici křesťanská kavárna a jídelna Café Caspar.

Café Caspar provozuje malé vydavatelství YOU!, které stojí mimo jiné za stejnojmenným rakouským katolickým časopisem pro mladé. „Jsme místem setkání mezi redaktory a čtenáři a také mezi církví a společností. Nabízíme prostor k popovídání, slavení, odpočinku i reflexi života,“ představuje pro KT útulné místo jeho provozní Tobias Meier. Skladba hostů je tak pestrá jako univerzitní čtvrť. Křesťané sem rádi vodí své nevěřící přátele a ti mohou zase přivést někoho dalšího. „Chceme vytvářet místo, kde se lidé cítí příjemně, ať už mají jakýkoliv světonázor,“ dokládá.

Do „nejkrásnějšího obýváku ve Vídni“ zve kavárna Caspar na koncerty a další akce několikrát do měsíce.

Snímek Instagram Café Caspar

Do lokálu se vejde 80 hostů a hlavní akcí dne jsou obědy. „Každé pondělí přicházíme s novým menu. Snažíme se vycházet z regionálních sezonních surovin a nabídnout je za dostupnou cenu,“ zdůrazňuje Tobias, že poctivá kuchyně podniků a jeho poselství přidá na důvěryhodnosti.

Útulná zákoutí s malým rozpočtem

Café Caspar má domáckou atmosféru. „Ještě před osmi lety tady fungovala diecézní kantýna. Na přestavbu nebylo moc peněz, na rekonstrukci se proto podíleli hlavně dobrovolníci a vybavení se pořídilo z vyraženého nábytku z klášterů a starozitnictví. Dodnes si spoustu úprav děláme sami a leccos nakupujeme z druhé ruky,“ popisuje vedoucí.

Kavárna nezapře, že sídlí ve studentské čtvrti. Každou středu večer se o hudbu stará DJ, který pouští k tanci i poslechu swingovou hudbu. Ve čtvrtek se v Café Caspar konávají pokojové koncerty. Teď v létě se tým kavárny přesunul do kiosku u jedné z městských plávan a stará se též o občerstvení na festivalu Key2Life (Klíč k životu, 13.–15. srpna na Dunajském ostrově ve Vídni), kdy několik tisíc lidí přijde na koncerty křesťanských skupin.

(one)